

סיכום עמדות חברי כנסת בוועדת הפנים והגנת הסביבה בסוגיות סביבתיות

הכנסת ה-19

לקראת כנס קלינטק 2015 ולבקשת ארגון חיים וסביבה, הכינה הקליניקה לרגולציה סביבתית סיכום על פעילות חברי כנסת בתחום הסביבתי.¹ הנייר מתמקד בקידום מדיניות במסגרת ועדת הפנים ואיכות הסביבה. הנייר מתמקד בארבעה תחומים עיקריים – פיקוח והסדרה של תחום קידוחי הנפט בישראל, פיקוח והסדרה פליטת מזהמים מתעשייה, הגנה על החופים וחוק השקיות. מבין הנושאים הללו, הנושא השנוי ביותר במחלוקת היה פיקוח והסדרת קידוחי נפט, הן ברמת הגולן והן בעמק האלה, ולפיכך נושא זה זוכה להתייחסות רחבה בסיכום. יש לציין כי לא ניתן להסיק מעמדה של ח"כ לגבי הפעילות של כלל הסיעה ולעיתים לחברי כנסת מאותה סיעה יש עמדות מנוגדות על אותו נושא.

ליכוד

ח"כ מירי רגב:

מתוקף תפקידה כיושבת ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה לפעילות הפרלמנטרית של ח"כ מירי רגב היה תפקיד מכריע בעניינים סביבתיים. עמדת יו"ר הוועדה בנושאים הנדונים בה משפיעה באופן משמעותי על התנהלות הדיון.

בתחום של זיהום תעשייתי, ח"כ מכירה בחשיבות הפיקוח על התעשייה וצמצום הזיהום, תוך הבטחת פעילות תקינה לתעשייה. בעניין אסון האמונה בעמק חפר, קראה ח"כ רגב לפעול להקמת מפעל אמוניה בנגב ולבחון בצורה מקיפה יותר את הסיכונים שיוצרים מפעלים העוסקים בחומרים מסוכנים. בעניין תקנות אויר נקי (ערכי איכות אויר (הוראת שעה) (תיקון), תשע"ג-2013, היא הסתייגה מקביעת הוראת שעה לחמש שנים, והסתפקה בקביעת הוראת שעה לשנתיים.

בנושא קידוחי נפט, ח"כ רגב תומכת בקידום עצמאות אנרגטית באמצעות הקידוחים אולם קוראת לבחון שימוש בטכנולוגיות פחות מזיקות והגברת הפיקוח.

בתחום החופים, ח"כ רגב מביעה באופן קבוע עמדה נחרצת בעד שימור החופים ושיפור הנגישות של החופים לציבור.

בעניין שקיות הניילון, ההחלטה לדחות את הדיון בחוק בוועדה הובילה בסופו של דבר לכך שהוא לא נכנס לתוקף במועד המיועד (ינואר 2015).

¹ נייר העמדה הוכן על ידי עו"ד יותם שלמה, מנהל הקליניקה והסטודנטים אופיר שטגמן ורותם עמית.

מערך הקליניקות
Clinical Legal
Education Program

הקליניקה לרגולציה סביבתית Environmental Regulation Clinic

ח"כ משה פייגלין

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה. אולם, הוא לא השתתף בדיונים אותם אנחנו בדקנו.

יש עתיד

ח"כ פנינה תמנו-שטה:

חברה בוועדת הפנים והגנת הסביבה. נתוני אתר כנסת פתוחה השתתפה רק ב-5% מהדיונים. ח"כ תמנו-שטה ניהלה את אחד הדיונים שהתקיימו בוועדה בעניין קידוח נפט. לגישתה יש לקדם את הנושא של פצלי שמן ברמת הגולן, להתחיל מפיילוט ואז לבחון את הסיכונים.

ח"כ דב ליפמן

ח"כ ליפמן לא חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה. עם זאת, הוא השתתף במספר דיונים. במהלך הדיונים בנושא קידוחי נפט, ח"כ ליפמן הדגיש את החשיבות של השקעה באנרגיות מתחדשות. במהלך הדיון בעניין זיהום ריח ברמלה הדגיש ליפמן את החשש כי זיהום הריח עלול להיות אינדיקציה לזיהום מחומרים המסוכנים לבריאות.

ח"כ יפעת קריב

חברה בוועדת הפנים והגנת הסביבה. ח"כ קריב לא השתתפה בדיונים שנסקרו בסיכום זה.

ח"כ רינה פרנקל

ח"כ פרנקל הייתה חברת וועדה במשך שנה. בדיון בעניין מפעל "פרוטרום" ולאור ההיסטוריה הבעייתית של החברה שהפעילה אותו בעבר, היא קראה למנוע את פתיחת המפעל עד שיהיה ניתן להבטיח שלא יגרם נזק סביבתי. בעניין הזיהום בנחל הקישון, קראה ח"כ פרנקל להכין תכנית בזמן קצר בעניין שיקום הנחל והבטחת סביב נקייה.

העבודה

ח"כ סתיו שפיר

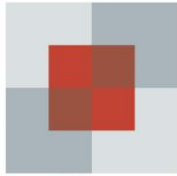
השתתפה בדיון מהיר שהתקיים בוועדת הפנים והגנת הסביבה בעניין קידוח נפט ברמת הגולן למרות שהיא לא חברת ועדה. ח"כ שפיר טענה שיש למנוע את קידוח נפט ברמת הגולן בגלל סכנה למקורות המים. היא קראה לקיים מחקר נוסף.

ח"כ נחמן שי

אוניברסיטת בר-אילן
Bar-Ilan University

מען למכתבים: הקליניקה לרגולציה סביבתית - הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 5290002, ישראל
Postal Address: Environmental Regulation Clinic - Faculty of Law, Bar-Ilan University, Ramat Gan 5290002, Israel
http://law-clinics.biu.ac.il • Yotam.shlomo@mail.biu.ac.il • Tel: 972+ 3 531 8814 • טל: • Fax: 972+ 3 738 4044 • 07:

מערך הקליניקות
Clinical Legal
Education Program

הקליניקה לרגולציה סביבתית Environmental Regulation Clinic

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה. במהלך הדיונים בעניין קידוחי נפט טען יש לישראל עצמאות אנרגטית בזכות תגליות הגז. לפיכך, אין צורך בפיתוח מקורות אנרגיה נוספים הכרוכים בסיכונים סביבתיים ובריאותיים רבים.

הבית היהודי

ח"כ זבולון כלפה

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה. אולם, הוא מעט להתבטא בעניינים הנסקרים בסיכום זה. בדיון בעניין קידוחי נפט, האמרה הברורה והמרכזית שהובעה על ידו היא שאין הוא רואה בעיה בכך שחברי כנסת לשעבר פועלים בשמן של חברות הנפט.

ישראל ביתנו

ח"כ חמד עמאר

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה, ולפי אתר כנסת פתוחה השתתף ב-20% מהשיבות. ח"כ עמאר לא השתתף בדיונים בנושא קידוחי נפט. ח"כ עמאר ניהל את הדיון המהיר בעניין מפעל באזור מבואות הגלבוע "פרוטרום". במהלך הדיון הוא הראה איזון בין נציגי התושבים לנציגי התעשייה. הוא קרא להגברת השקיפות של הרשויות בהליכי אישור הקמת המפעל. כמו כן, ח"כ ניהל את הדיון המהיר בעניין מפעל המים והביוב בדלית אל כרמל. במהלך הסיור בנחל הקישון קרא ח"כ עמאר לוועדה לדאוג לתיאום בין הגורמים השונים שאחראים לשיקום הנחל בשביל שיהיה ניתן לפעול תוך זמן קצר.

ש"ס

ח"כ דוד אזולאי

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה. לפי אתר כנסת פתוחה הוא השתתף ב-33% מהדיונים בוועדה. ח"כ אזולאי לא השתתף בדיונים בעניין קידוחי נפט. הוא תמך בהקפאה של חוק השקיות. בעניין מפעל האמונה הדגיש ח"כ אזולאי את החשיבות של מוכנות מכבי האש, אולם לא התייחס ישירות להיבטים הסביבתיים.

יהדות התורה

ח"כ ישראל אייכלר

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה, לפני אתר כנסת פתוחה השתתף ב-12% מהדיונים. אולם, לא השתתף בדיונים בנושאים המובאים בסיכום זה.

אוניברסיטת בר-אילן
Bar-Ilan University

מען למכתבים: הקליניקה לרגולציה סביבתית - הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 5290002, ישראל
Postal Address: Environmental Regulation Clinic - Faculty of Law, Bar-Ilan University, Ramat Gan 5290002, Israel
http://law-clinics.biu.ac.il • Yotam.shlomo@mail.biu.ac.il • Tel: 972+ 3 531 8814 • טל: • Fax: 972+ 3 738 4044 • 079

התנועה

דוד צור

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה, לפי אתר כנסת פתוחה הוא השתתף ב-44% מדיוני הוועדה. בדיון בעניין קידוחי נפט הביע ח"כ צור את עמדתו כי יש לקדם את נושא הקידוח של פצלי שמן כדי לשפר את העצמאות האנרגטית של ישראל. כמו כן, טען כי משיכת הזמן גוררת נזק לחברה המבצעת. במהלך הסיור במפעל האמוניה בחיפה הדגיש ח"כ צור את ההיבטים הביטחוניים של הסוגיה.

מרצ

תמר זנדברג

חברה בוועדת הפנים והגנת הסביבה ויו"ר השדולה לתחבורה בת קיימא. לפי אתר כנסת פתוחה, השתתפה ב-32% מדיוני הוועדה. בעניין אסון האמונה, הדגישה ח"כ זנדברג את הסיכונים באסון במתקן מסוג זה, במיוחד לאור צפיפות האוכלוסיה בישראל. כמו כן, היא קראה לכך שוועדת הפנים והגנת הסביבה תקבל דיווח מהרשויות על הטיפול בנושא.

ח"כ זנדברג כינה כיו"ר וועדת המשנה של ועדת הפנים והגנת הסביבה לעניין חופי הרחצה וקידמה הקמה של רשות חופים וים ושיפור הנגישות של הציבור לחופים. במסגרת דיון בוועדת המשנה בעקבות זיהום ים שנגרם בגלל הגשם הראשון, היא קראה להתאמת תשתיות למניעת זיהום זה ושיפור היכולת להתכונן לאירוע זיהום מסוג זה מראש.

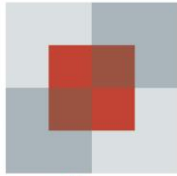
חד"ש

דב חנין

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה, יו"ר ועדת המשנה לסביבה ותכנון מפרץ חיפה ויו"ר השדולה הסביבתית-חברתית ביחד עם ח"כ ניצן הורוביץ. לפי אתר כנסת פתוחה ח"כ חנין נכח ב-30% מדיוני הוועדה.

בעניין קידוחי פצלי השמן ברמת הגולן ח"כ חנין קורא לנקוט בעיקרון הזהירות המונעת המקדימה. הוא מעלה חשש שהרשויות לא שקלו באופן מלא את הסיכונים הסביבתיים. ח"כ חנין קורא באופן עקבי לעדכן את חוק הנפט.

בתחום של זיהום תעשייתי, ח"כ חנין פועל לשיפור הפיקוח על התעשייה תוך הפגנת בקיאות רבה בנושא. כיו"ר ועדת המשנה בנושא מפרץ חיפה קיים ח"כ דב חנין מספר סיורי שטח, מפגשים עם תושבים ומחזיקי ענין ודיונים בכנסת ומחוצה לה, כאשר כל החומרים הועלו לרשת האינטרנט.

מערך הקליניקות
Clinical Legal
Education Program

הקליניקה לרגולציה סביבתית Environmental Regulation Clinic

בדיון על תקנות אויר נקי (ערכי איכות אויר (הוראת שעה) (תיקון), תשע"ג-2013, הוא קרא למשרד להשלים את רשימת המזהמים המפוקחים. בעניין התקרית במפעל האמוניה בעמק חפר, ולאור תקריות נוספות, קרא חנין למפות את צרכי האמוניה בישראל, לחדד את הנהלים ולשנות את המדיניות במקרה הצורך. בעניין זיהום ריח באזור רמלה, ביקר ח"כ חנין את עיריית רמלה והמשרד להגנת הסביבה על כך שאין שיפור בפועל למרות תלונות חוזרות ונשנות של תושבי האזור. בעניין החופים והים, ח"כ חנין קורא לאזן בן צרכי פיתוח לצורך לוודא שהחופים והים נגישים לציבור. כמו כן, הוא קורא להקמת רשות חופים וים.

חנא סוויד:

ח"כ סוויד יזם דיון מהיר בוועדת הפנים והגנת הסביבה בנושא כישלון מתמשך במפעל המים והביות בדאלית אל כרמל. הוא הדגיש את החשיבות של תקינות תשתיות בסיסיות כגון מים וביוב לבריאות התושבים והסביבה. הוא קרא לשיתוף פעולה של הרשויות לתיקון הכשלים במפעל והעדר חיבורים לביוב ברוב הבתים בדלית אל כרמל.

רע"ם-תע"ל-מד"ע

טלב אבו עראר

חבר בוועדת הפנים והגנת הסביבה, ולפי אתר כנסת פתוחה השתתף רק ב 12% משיבות הוועדה. לא נרשמה השתתפות פעילה בדיונים בהם עוסק סיכום זה.

בל"ד

חנין זועבי

ח"כ חנין זועבי יזמה דיון מהיר בוועדת הפנים והגנת הסביבה בענין תכנון להקמת מפעל "פרוטרום" באזור מבואות הגלבע. במהלך הדיון ח"כ זועבי הדגישה את החשש לפגיעה בריאותי וסביבתית מהמפעל. כמו כן, היא טענה שהמפעל אינו מתאים לאזור התעשייה המיועד ל"תעשיה ירוקה"

קדימה:

לסיעות קדימה לא היו נציגים בוועדת הפנים ואיכות הסביבה וככל הידוע לנו חברי כנסת מטעם הסיעות לא נכחו בדיונים בנושאים סביבתיים.

סיכום:

אוניברסיטת בר-אילן
Bar-Ilan University

מען למכתבים: הקליניקה לרגולציה סביבתית - הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 5290002, ישראל
Postal Address: Environmental Regulation Clinic - Faculty of Law, Bar-Ilan University, Ramat Gan 5290002, Israel
http://law-clinics.biu.ac.il • Yotam.shlomo@mail.biu.ac.il • Tel :972+ 3 531 8814 • טל : 972+ 3 738 4044 • Fax :07

שני חברי הכנסת, מלבד יו"ר הוועדה, הבולטים ביותר בפעילות בוועדה הם ח"כ דב חנין מחד"ש וח"כ תמר זנדברג ממרצ. במהלך כל הדיונים בהם השתתפו הם הביאו בקיאות רבה בתחומים הנידונים.

עוד ראויים לציון חברי כנסת שניצלו את הפלטורמה של הוועדה לקידום נושאים סביבתיים למרות שאינם חברי ועדה – ח"כ סתיו שפיר, ח"כ חנין זועבי, ח"כ חנא סוויד וח"כ דב ליפמן.

מספר חברי כנסת פעמים רבות העדיפו אינטרסים אחרים על פני האינטרס הסביבתי – בעיקר ח"כ פנינה תמנו-שטה, ח"כ דוד אזולאי וח"כ דוד צור.

יש להצר על כך שמספר ח"כ בוחרים שלא להשתתף בדיונים בנושאים סביבתיים – ובעיקר ח"כ משה פייגלין, ח"כ ישראל אייכלר, ח"כ זבולון כלפה וח"כ יפעת קריב.

ולסיום, ניכר כי יו"ר הוועדה, ח"כ מירי רגב, מנהלת את הדיונים במקצועיות ותוך הכרת החומר הרלוונטי. ניכר הניסיון לאזן בין צרכי התעשייה והצרכים הסביבתיים.

נספח – רשימת הדיונים שנסקרו

- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – תקנות אויר נקי (ערכי איכות אויר (הוראת שעה) (תיקון), תשע"ג-2013. 01 במאי 2013.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – הפקת נפט מפצלי שמן. 07 במאי 2013.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – חוף פלמחים – תמונת מצב. 27 במאי 2013.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – סיור בנחל הקישון ובמיכל האמוניה במפרץ חיפה. 19 במאי 2013.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – מצב החופים בישראל. 24 ביולי 2013.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – תכנית לקידוח נפט ברמת הגולן. 08 ביולי 2014.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – תכנית לקידוחי נפט ברמת הגולן – הצעות לדיונים מהירים. 14 ביולי 2014.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – הצגת דו"ח ועדת המשנה לסביבה ותכנון מפרץ חיפה.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – הצגת ממצאים ראשוניים – תחקיר אסון האמוניה במפעל הוד חפר. 10 בנובמבר 2014.
- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – כישלון מתמשך במפעל המים והביוב בדלית אל כרמן, הצעה לדיון מהיר. 11 בנובמבר 2014.

הקליניקה לרגולציה סביבתית Environmental Regulation Clinic

- ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה – מפגעי ריח חוזרים לתושבי רמלה המתגוררים בסמוך לאזור התעשייה ב'. 02 בדצמבר 2014.
- ישיבת ועדת המשנה של ועדת הפנים והגנת הסביבה לעניין חופי רחצה. 08 ביולי 2014.
- ישיבת ועדת המשנה של ועדת הפנים והגנת הסביבה לעניין חופי רחצה – הזיהום החמור בחופי הרחצה בעקבות הגשם הראשון. 11 בנובמבר 2014.

